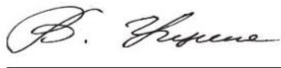

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
англійської філології
№ 1 від 28 серпня 2020 року
Завідувач кафедри
 В. А. Ущина

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ГАЛУЗЕВОГО ПЕРЕКЛАДУ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	I (денна), I (заочна)
Семестр	I (денна), I (заочна)

Луцьк 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
		Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 22 год. Консультації 6 год.
ІНДЗ: <u>переклад</u>		Самостійна робота 54 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
		Лекції год.
		Практичні (семінарські) год.
		Самостійна робота год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Ущина Валентина Антонівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	завідувач кафедри англійської філології, професор
Контактна інформація	м.т. (050)1335905
	@eenu.edu.ua, uval@ukr.net
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi

	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.
--	--

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Концептуальні засади галузевого перекладу» призначена для магістрів-філологів та магістрів-лінгвістів («прикладна лінгвістика») факультету іноземної філології. Курс присвячений вивченню проблеми перекладу як процесу когнітивної обробки дискурсу, що передбачає розгляд перекладу у співвідношенні з мовою і мисленням, мовою та культурою, національним та індивідуальним у концептуальній і мовній картинах світу. Крім того, актуальне використання мови у соціальному контексті визначає галузеве спрямування запропонованого курсу, що дозволяє урахувати локальні потреби та глобальні виклики у сфері підготовки перекладачів. Отже, **мета курсу** – підготовка фахівців у галузі перекладу та перекладознавства з основним фокусом на мисленнєво-мовленнєвій діяльності перекладача, що передбачає розвиток когнітивних, дискурсивних та соціолінгвістичних навичок перекладача для забезпечення процесу міжмовної і міжкультурної комунікації в різних галузях і сферах науки, політики, освіти і культури шляхом перекладу різножанрових текстів з англійської мови на українську і навпаки, а також підготовка до проведення наукових досліджень у сфері філології, зокрема у галузі перекладознавства.

2. Передумови до вивчення навчальної дисципліни (пререквізити)

Основною передумовою для вивчення курсу «Концептуальні засади галузевого перекладу» є вільне володіння двома мовами (англійською та українською) – не нижче рівня C1.

Теоретичним підґрунтям для викладання вказаного курсу є формування мультидисциплінарного наукового світогляду, що базується на знаннях у сфері філософії, мовознавства, літературознавства. При вивченні цієї дисципліни використовують методи когнітивної лінгвістики, дискурсології, лінгвостилістики, лексикології, лінгвістики тексту, теорії мовної комунікації. Реалізація курсу передбачає формування професійних лінгвістичних знань з перекладу, згідно з якими ураховуються новітні постструктуралістські та постмодерністські тенденції перекладознавства, центральною оперативною одиницею якого є концепт.

3. Завдання навчальної дисципліни

- Ознайомити студентів з перекладознавчими теоріями останніх десятиліть, котрі, окрім суто мовних проблем і формальних зв'язків між текстами оригіналу й перекладу, беруть до уваги новітні досягнення в когнітивній лінгвістиці, дискурсології і соціолінгвістиці;
- Навчити враховувати при перекладі проблеми міжособистісної інтеракції, суспільних стосунків, ідеологічних установок, ментальних репрезентацій;
- Фокусувати увагу майбутніх перекладачів на культурних особливостях текстопродукування і текстосприйняття при перекладі;
- Сформувати вміння диверсифікованого підходу до перекладу текстів у різних галузях життєдіяльності на основі конструювання відповідних когнітивних моделей перекладацького процесу.

4. Результати навчання (компетентності):

- вміння вловлювати ментальні репрезентації автора тексту, що перекладається і реалізовувати принципи лінгвокультурної адаптації та компенсації інформації за наявності розбіжностей між семантичним навантаженням відповідників;
- здатність конструювати когнітивні моделі (фрейми, скрипти, сценарії) когнітивної обробки дискурсу для здійснення адекватного різногалузевого перекладу;
- урахувати контекстні особливості семантики слів і виразів, стилістичні норми різних стилів мовлення та обирати оптимальні прийоми і засобів перекладу;
- ретельно опрацьовувати мовний матеріал, застосовуючи навички роботи з науковою і довідковою літературою.

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Introduction to a Course. Translation and conceptual world	13	1	3		8	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Processes of conceptualization in language production and translation. The role of culture in translation.	12	1	3		7	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Translation and linguistic worldview. Linguistic worldview as a system of concepts	13	1	3		8	1	ДС + ДБ + РК / 10

Разом за модулем 1	38	3	9		21	3	20
Змістовий модуль 2.							
Тема 4. Translation as compensation of linguistic, cultural, and ethnolinguistic differences in communicative competences. Theory of communication	13	2	4		7	0	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. Dialectical conflicts in translation. Theory of meaning. Intelligibility and acceptability	13	1	3		8	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 6. Discourse framing in translation. Cognitive models of translation process.	13	1	3		8	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. Functional Equivalence and Context. From concept to context, from context to style. Variability of translation approaches.	13	1	3		8	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	52	5	13		31	3	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульний підсумковий переклад 2							Т / 30
Усього	90	8	22		54	6	

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1.	14	2			10	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2.	16	2			12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3.	16		2		12	2	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	46	4	2		34	6	20
Змістовий модуль 2.							
Тема 4.	18	2			14	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5.	18		2		14	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 6.	20	2	2		14	2	ДС + ДБ + РК /

							5
Тема 7.	18	2			14	2	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	74	6	4		56	8	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Всього годин / Балів	120	10	6		90	14	

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість Годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1.	8		The notion of concept. Conceptualization and categorization. E. Kubryakova (Dictionary of Cognitive Terms)
Тема 2.	7		Linguistic relativity and Universalism. Sapir-Whorf Hypothesis and translation (pdf) Chomsky's "linguistic analysis"
Тема 3..	8		Translating culture-specific conceptual metaphors. Ethnospecific concepts ("happy", «доля», "risk", "mind" etc.)
Тема 4.	7		"Translation Everywhere" by Susan Petrilli (pdf)
Тема 5.	8		Translation Strategies Applied in Dealing with Culture-Specific Items. By M. Fahim (pdf)s
Тема 6.	8		Pretranslation Text Analysis as a Part of Translation Process. By Roza Ayupova
Тема 7..	8		Translation publicist texts
Разом:	54		Translation literature

IV. Політика оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни «Концептуальні засади галузевого перекладу» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та силабусом, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану семінарських занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій) та виконання практичних перекладацьких завдань.

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на лекціях, наявність

конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із запропонованих тем (на вибір), або написання тез.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді екзамену і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення лекційних занять. Перед екзаменом студенти складають модульні тести та виконують залікові (екзаменаційні) переклади, рівень виконання яких оцінюється перед складанням іспиту і включається в екзаменаційну оцінку.

Відсутність студента на модульному тесті оцінюється у "0" балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою практики англійської мови.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу та залікові переклади в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів з урахуванням усної відповіді на екзамені та модульний контроль дорівнює 60.

Рівень знань студента за поточний, модульний та екзаменаційний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може перескласти іспит згідно з розкладом.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. Москва: Языки русской культуры, 1998, 896 с.
2. Киричук Л. М. Когнітивні аспекти перекладу. Вісник Сум. держ. ун-ту. Серія Філологічні науки, 2004, № 3, с. 184-188.
3. Краткий словарь когнитивных терминов. Под ред. Е.С. Кубряковой. Москва: МГУ, 1996, 245 с.
4. Кудрявцева Н. Лінгвістична відносність і проблеми перекладу філософської термінології. лінгвокогнітивний підхід: Монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017, 460 с.
5. Палажченко П.Р. Мой несистематический словарь. Из записной книжки переводчика. (В двух томах). Русско-английский. Англо-русский. 11-е издание, 2017. 304 с.
6. Чужакин А.П., Палажченко П.Р. Мир перевода-1. Introduction to Interpreting XXI. [Протокол, поиск работы, корпоративная культура]. Москва: Валент, 2008.
7. Якобсон Р. О лингвистических аспектах перевода. В: Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистикею Москва: Международные отношения, 1978, с. 16-24.
8. O'Brien Sh. Cognitive Explorations of Translation. Language Arts & Disciplines, 2011. 244 p.
9. Newmark P. Approaches to translation. London, New York: Prentice Hall, 1988.
10. Tabakowska E. Cognitive linguistics and poetics of translation. Tübingen: Narr. 1993, 146 p.

Додатковий перелік:

11. Hatim, B. and I. Mason (1997) *The translator as communicator*. London: Routledge.
12. House, J. (2006) 'Text and context in translation', *Journal of Pragmatics* 38:3, 338–358.
13. House, J. (2013) 'Towards a new linguistic-cognitive orientation in translation studies', *Target* 25:1, 46–60.
14. Jansen, H. (2007) 'Construal in literary translation. Spatial particles and spatial imagery' in Y. Gambier, M. Schlesinger and R. Stolze (eds) *Doubts and directions in Translation Studies. Selected papers from the EST Congress, Lisbon 2004*, Amsterdam: John Benjamins, 267–279.
15. Schafer Y. V. Implications of the Sapir-Whorf hypothesis for literary translation. Dissertation submitted in fulfilment of the requirements for the degree Magister Artium in English of the Potchefstroomse Universiteit vir Christelike Hoer Onderwys, 2000 (зба).

16. Schmidt G. A Cognitive-linguistic approach to the translation of metaphor from English into Croatian. Doctoral Thesis, Osijek, 2012, 211 p. (pdf)